

Students from the University of California at Berkeley visit the *Vrije Universiteit Brussel*

On 8 August 2008, Professor Tony Joris welcomed Queen Beatrix Professor Jeroen Dewulf and his fifteen students from the Dutch Studies Program at the University of California (Berkeley). During their Summer 2008 Travel/Study Course in the Netherlands and Belgium, entitled “The Amsterdam-Brussels Connection: History, Art and Identity in the Heart of Europe”, the students were introduced to the cultural history of the Netherlands and Belgium. They were also introduced to the European Union through lectures, and a visit to the European Parliament and the EU Committee of the Regions. Using Amsterdam as their starting point and Brussels as their final destination, they traced important cultural developments from the medieval towns in Flanders over the Dutch “Golden Age” up to the contemporary (multi)cultural and liberal identity of the Low Countries. They engaged with Dutch and Belgian culture and politics through daily field trips to and lectures in Amsterdam, The Hague, Delft, Rotterdam, Haarlem, Antwerp, Bruges, Brussels, Ghent and several other cities. Professor Jeffrey Tyssens, Professor of history at the Vrije Universiteit Brussel, organised a Brussels city tour for the students on 30 July 2008. Their visit to the Vrije Universiteit Brussel concluded their Summer 2008 Travel/Study Course with a final examination. After this examination, Radio 1 - a Flemish radio broadcasting station -, interviewed several students about their Travel/Study Course and about their view on the present political crisis on Belgium (*view at <http://productie.radio1.be/programmas/och1/1091862/>*). The students also wrote an opinion on the Belgian crisis in the Flemish newspaper “De Morgen” They were instructed on the political structure of Belgium by Professor Johan Vande Lanotte, former Belgian Minister of the Interior.

De Morgen, 26 juli 2008, pagina 6: 'Is die federale regering in wezen niet overbodig?'

Studenten VS-topuniversiteit krijgen les in Belgische politiek

In het door feestgangers bezette Gent loopt de groep er wat verweesd bij, de circa twintig studenten van de vermaarde Berkeley-universiteit in Californië nog tot 9 augustus in ons land zijn. Ze zijn hier om zich te verdiepen in onze cultuur, onze geschiedenis, onze identiteit en onze zo complexe politieke crisis.

Door Jeroen de Preter

GENT. Donderdagochtend in het statige stadhuis van Gent. Buiten schijnt eindelijk de zon, maar daar is niets van te merken in de donkere vergaderzaal waarin een twintigtal jonge Amerikaanse studenten zich vandaag heeft teruggetrokken. Ze luisteren er naar een uiteenzetting van prof. dr. Johan Vande Lanotte, 'former Belgian Minister of the Interior'.

Onderwerp van zijn uiteenzetting is 'the political structure of Belgium'.

Dit is geen pretpark, hier, al doet Johan Vande Lanotte zijn best. Niet dat hier een groot moppentapper aan het werk is, maar de helderheid waarmee Vande Lanotte losjes en uit het hoofd de oorsprong en de essentie van de huidige institutionele crisis kan schetsen, is tamelijk verbluffend. In een uur tijd krijgen deze jonge Amerikanen de krachtlijnen van 178 jaar politieke geschiedenis van België geserveerd, inclusief hete hangijzers als de al dan niet

wenselijke splitsing van de sociale zekerheid en de liberalisering van De Post zoals verordonneerd door het bureaucratische Europa.

Vande Lanotte heeft op het eerste gezicht niet tegen de muren gesproken. Er wordt met rode oortjes geluisterd, hele notitieboekjes worden volgeschreven. Het vermoeden dat het deze jonge mensen allemaal echt interesseert, wordt met de seconde groter. Later, bij een glaasje limonade op een terras in de Gentse binnenstad, blijkt de leerstof gekend en verteerd, in die mate zelfs dat we een aantal mogelijkheden krijgen aangereikt om onze crisis te bezweren.

The Davidsfonds

Nu zijn Amerikaanse studenten die aan deze studiereis door Nederland en België deelnemen niet de eerste de beste. Ze studeren onder meer kunstgeschiedenis, fysica en politieke wetenschappen in Berkeley, een public university die alleen de echte toppers toelaat en de afgelopen jaren regelmatig tot de beste van Amerika is verkozen. Studenten die dat nog niet genoeg vinden, kunnen zich tijdens de zomer nog verder vervolmaken, bijvoorbeeld door zich in te schrijven voor een studiereis naar de Lage Landen, een initiatief van Vlaming met accent Jeroen Dewulf, het hoofd van de afdeling Nederlands aan deze universiteit.

Goedkoop is die reis zeker niet. Inschrijven kost 5.000 dollar, vlucht niet inbegrepen. Wel inbegrepen is een hele stoet 'lectures' over onderwerpen die variëren van 'the history of the Flemish Movement by Jeroen Sleurs, Director of the Davidsfonds' over 'Flemish Art' tot 'The history of Belgian Congo'. Om de boel wat te verluchten wordt de overige tijd besteed aan bezoeken aan musea en belangrijke monumenten.

Splitsen

Geen flauwekul dus, maar dat is ook niet wat deze jongens en meisjes om vragen. "Wij zijn niet naar hier gekomen om plezier te maken," zegt Deborah, "maar om ons te laten informeren." Haar collega Jenny is specifiek. "Ik vind het vooral interessant om na te gaan in hoeverre de realiteit klopt met het beeld dat ons wordt voorgeschoteld. In Amerika krijg je vaak een geïdealiseerd beeld van Europa. Je weet wel, het antieke Rome, de mooie historische gebouwen en zo. Wat me veel meer interesseert is de werkelijkheid naast het toeristische plaatje. Hoe groot is hier het armoedeprobleem? En hoe lossen jullie dat probleem hier op?"

Van prof. dr. Johan Vande Lanotte hebben deze studenten net geleerd dat de armoede in dit land in de eerste plaats een Waals probleem is. Ada heeft duidelijk goed naar hem geluisterd. "Ik heb begrepen dat het probleem tussen de Vlamingen en Walen vooral een economisch probleem is", zegt ze. "Het zijn twee totaal verschillende economieën dus moet je die ook op een verschillende manier besturen. Ik denk dat je de Walen op lange termijn een dienst bewijst door op zijn minst alles wat economie is te splitsen. Wallonië kan alleen op die manier leren om voor zichzelf te zorgen."

Wat volgt is een levendig debat over de wenselijkheid van nog meer autonomie voor de deelstaten. Het probleem Brussel wordt aangekaart en iemand stelt zich de vraag wat er in het geval van een echte scheiding met de Duitstalige Gemeenschap moet gebeuren. "Maybe you should give it back to the Germans?"

Sam heeft ondertussen geluisterd en rondgekeken. "De mensen lijken me zich hier weinig zorgen te maken om de afwezigheid van een regering", zegt hij. "Is dat vanwege die feesten hier, of is het omdat die federale regering in wezen overbodig is geworden?"

Amerikaanse student:

Wat met de Duitstalige Gemeenschap in het geval van een scheiding. Maybe you should give it back to the Germans?

De Morgen, 30 juli 2008, pagina 99: De hervorming van België made in Berkeley, California

Wij stellen een toename van de Vlaamse hulp aan Wallonië voor met 15 procent tegen 2010, met als uiteindelijk doel een afname van die hulp

Andy Birnbaum, Carla Nacinopa e.a. hebben hun eigen oplossing voor B-H-V en andere problemen

Andy Birnbaum en Carla Nacinopa zijn studenten politieke wetenschappen van de vermaarde Berkeley-universiteit in Californië. Ze zijn op studiereis in België en Nederland.

OPINIE:

Op onze reis naar de Lage Landen van de opleiding Dutch Studies aan de University of California in Berkeley werden we geconfronteerd met een politieke crisis die uniek is voor België, maar die raakvlakken vertoont met een belangrijke kwestie in onze thuisstaat Californië. Doordat de twee belangrijkste politieke partijen in Californië er niet in slaagden een compromis te bereiken, ontstond een budgettaire crisis die al maanden aansleept, en het einde is nog niet in zicht. Als er geen creatieve oplossing wordt bedacht voor het conflict tussen beide partijen, dan kan de regering van Californië, zoals die van België, vallen.

Wij hebben maar een beperkte kijk op de situatie, die vooral gebaseerd is op de lessen van onze professor aan Berkeley Jeroen Dewulf en een college van professor Johan Vande Lanotte (DM 26/7). Wij vinden het moeilijk om te begrijpen dat studenten in Vlaanderen verplicht zijn zowel Nederlands als Frans te leren, terwijl studenten in Wallonië niet meteen actief aangemoedigd worden om dat ook te doen. België bestaat voornamelijk uit die twee taalgemeenschappen, waarom maak je die twee talen dan niet verplicht in het hele land? De taalkloof overbruggen moet een prioriteit zijn bij de inspanningen om het politieke proces aan te wakkeren en de Belgische samenleving te verenigen.

Wat de huidige crisis omtrent Brussel-Halle-Vilvoorde betreft, begrijpen we niet waarom het zo moeilijk is de kiezers de vrijheid te geven, zodat ze kunnen stemmen op elke politieke partij, zonder beperkingen die hen dwingen om op partijen binnen een bepaalde linguïstische regio te stemmen. Waarom het probleem niet simpelweg oplossen door de gemeenten in Brussel-Halle-Vilvoorde op te nemen in het Brussels Gewest, waardoor ze officieel tweetalig zouden worden?

Ondanks onze beperkte kennis van de geschiedenis en politieke structuur van België hebben we nu het gevoel dat een oplossing vinden voor de economische afhankelijkheid van Wallonië van Vlaanderen een van de beste manieren is om de huidige politieke crisis aan te pakken. Ook al begrijpen we dat de situatie diep geworteld is in de taalgrens tussen Nederlandstalig Vlaanderen en Franstalig Wallonië, toch hebben we het idee dat de economische ongelijkheid tussen beide regio's de scheiding alleen maar versterkt, waardoor een compromis moeilijk wordt. Als we het goed begrijpen, dan is een van de voornaamste factoren van de afhankelijkheid van Wallonië van zijn rijkere Vlaamse buur een gevolg van het ontbreken van beroepsopleiding en onderwijskansen, en van de taalbarrière.

Wij stellen een tijdelijke verhoging van economische hulp van Vlaanderen aan Wallonië voor. Het leeuwendeel daarvan moet gaan naar specifieke programma's voor taalonderwijs, beroepsopleiding en investeringen in infrastructuur die de economische groei moet stimuleren. Een van de voornaamste elementen in dat plan is de creatie van economische zelfbedruipendheid in Wallonië, en een radicale afname van de financiële hulp van Vlaanderen aan Wallonië in de toekomst.

Wij stellen onder meer een toename van de Vlaamse hulp aan Wallonië voor met 15 procent tegen 2010, met als uiteindelijk doel een afname van die hulp met 25 procent tegen 2020, 50 procent tegen 2030, met 75 procent tegen 2060, enzovoort. Het plan impliceert risico's en beloningen voor beide zijden. Vlaanderen loopt het risico zijn investering te verliezen, Wallonië kan er op lange termijn niet in slagen economisch zelfbedruipend te worden. Wallonië zou bij die regeling ook kunnen verliezen als zijn economie het slecht blijft doen terwijl de hulp van Vlaanderen vermindert in de komende jaren.

Ook al zijn de risico's reëel en dreigend, toch staat buiten kijf dat de potentiële beloning idealiter veel groter zal zijn. Op dit ogenblik is de toestand van Wallonië zo dat zijn economische afhankelijkheid van Vlaanderen het kwetsbaar maakt, waardoor het weinig ruimte heeft in de onderhandelingen. Tezelfdertijd is ook Vlaanderen door het politieke vacuüm in België in zekere mate kwetsbaar, doordat zijn eigen welzijn intrinsiek verbonden is met de Belgische staat en de stad Brussel in het bijzonder. Bij compromissen gebeurt het zelden dat allebei de partijen helemaal tevreden zijn. Maar in een regeringsmodel dat steunt op samenwerking en creativiteit om complexe problemen op te lossen, kan het niet anders dan dat aan beide zijden offers gebracht worden.

Carla Nacinopa, Andy Birnbaum, Sam Beckerman (economie), Jenny Ton (kunstgeschiedenis), Deborah Hsu (Engels) en de andere UC Berkeley-studenten van het Travel Study Program to the Low Countries.